AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

AVİM Yorum • No: 2014 / 50 • Nisan 2014

ABD SENATOSUNDA 'SOYKIRIM' KARAR TASARISI

Ömer Engin LÜTEM

Ömer Engin LÜTEM

E. Büyükelçi

ABD Kongresi normal yasama görevi yanında bazı konularda görüşlerini bildirmek üzere kararlar da kabul etmektedir. Uygulanması zorunluluğu olmamakla beraber, Senato veya Temsilciler Meclisinin tutumunu yansıttığından bu kararlar kamuoyunu etkilemekte önemli bir rol oynamaktadır.

Amerikan vatandaşı Ermeniler ve Rumlar Türkiyeye karşı olan olumsuz tutumlarını ve bazı taleplerini Kongreden kararlar geçirerek desteklemeye çalışmaktadır Türkiyede bu kararların kabul edilmemesi için yoğun çaba harcamak durumunda kalmaktadır.

Söz konusu kararlar arasında Türkiyeyi en fazla rahatsız edeleri bir Ermeni soykırımı olduğunu ve bunun Kongre ve Amerikan Başkanı tarafından tanınması gerektiğini öne sürenleridir. Yaklaşık on iki yıldır her Temsilciler Meclisine (iki yılda bir seçilmektedir) ve bazen de Senatoya bu tür karar tasarıları verilmiştir. Bunlardan ikisi komisyonlarda kabul edilerek Temsilciler Meclisine gelmiş ve ancak oylamadan önce Amerikan Başkanlarının (Bill Clinton ve George W. Bush) doğrudan veya dolaysız müdahalesi ile durdurulabilmiştir. Ancak Ermeni görüşlerini benimseyen Kongre üyeleri bu tür karar tasarılarını sunmaya devam etmişlerdir.

Son olarak 20 Mayıs 2013 tarihinde Temsilciler Meclisinde sunulan ve H.RES.227 numarası taşıyan bir tasarı, özetle, ABD Başkanından Türkiye ve Ermenistan arasında dengeli yapıcı, istikrarlı ve devamlı ilişkiler kurulması için çalışmasını istiyor ancak bu ilişkilerin temelinin Türkiyenin Ermeni soykırımını ve sonuçlarını tanıması olduğunu belirtiyordu. 435 kişilik Temsilciler Meclisinde sadece 50 ortak sunucu bulabilen bu tasarı bir yıla yakın bir süreden beri Dışişleri Komitesinde gündeme alınmadan beklemektedir.

Söz konusu tasarının kabul edilme olasılığının fazla olmaması nedeniyle bu kez aynı konuda 3 Nisanda Senatoya bir karar taslağı sunulmuş bulunmaktadır. Öteden beri Ermeni görüşlerini destekleyen Senato Dışişleri Komitesi Başkanı Senatör Robert Menendez tarafından verilen bu tasarı, yukarıda değindiğimiz Temsilciler Meclisine sunulan tasarıdan daha ağır ifadeler içermektedir. Bunlar arasında 1915 □□□□□ yılları arasında vuku bulmuş olan Ermeni soykırımı sırasında 1,5 milyon kişinin öldürüldüğü, 500.000 kişinin sürüldüğü, Ermenileri tarihi vatanlarındaki 2.500 yıllık varlığına son verildiği gibi bazı tarihsel nitelikte iddialar yanında Türk Hükümetinin 2011 yılında Karsta, Ermenistan ile barışı temsil eden bir heykeli yıktırdığı, ayrıca soykırımın inkârına devam etmekle de iki ülke arasında ilişiklerin gelişmesini engellediği gibi daha güncel eleştiriler de bulunmaktadır.

Tasarının işlem bölümünde şu hususlar yer almaktadır:

1. 24 Nisan 2014 tarihinde Ermeni Soykırımı yıldönümünün anılması

2. Yukarıda değindiğimiz H.RES. 227de belirtildiği gibi, Amerikan Başkanının Türkiye ve Ermenistan arasında dengeli yapıcı, istikrarlı ve devamlı ilişkiler kurulması için çalışması, bu ilişkilerin temelinin Türkiyenin Ermeni soykırımını ve sonuçlarını tanıması

3. ABD Başkanın ülkenin dış politikasının insan hakları, insanlığa karşı suçlar, etnik temizlik ve soykırım konularına uygun bir anlayış ve duyarlığı yansıtmasını sağlaması

Amerikan dış politikasının soykırım ve diğer insanlığa karşı suçlara daha fazla önem vermesini amaçlayan bu son husus hariç ilk iki madde doğrudan Ermeni soykırım iddialarıyla ilgili olup önümüzdeki 24 Nisanın ABDde törenlerle anılmasını ayrıca Türkiye ile Ermenistan arasında ilişki kurulmasının Türkiyenin soykırım iddialarını ve sonuçlarını tanımasına bağlamaktadır.

Bu tasarının kabul edilme olasılığı var mıdır? Robert Menendezin Senato Dışişleri Komitesi Başkanı olması tasarının bu Komitede kabul edilme şansının bulunduğunu düşündürmektedir. Bundan sonraki aşama olan Senato Genel Kurulunda ne olabileceğini tahmin etmek ise zordur.

Tasarıda bu yıl 24 Nisanda Ermeni soykırımının anılması ön görüldüğünden önümüzdeki iki

hafta içinde oylamaya konulması beklenmektedir.

TASARININ İŞLEM BÖLÜMÜNÜN İNGİLİZCE ASLI ŞÖYLE:

"(1) to remember and observe the anniversary of the Armenian Genocide on April 24, 2014."

"(2) that the President should work toward an equitable, constructive, stable, and durable Armenian-Turkish relationship that includes the full acknowledgment by the Government of the Republic of Turkey of the facts about the Armenian Genocide; and"

"(3) that the President should ensure that the foreign policy of the United States reflects appropriate understanding and sensitivity concerning issues related to human rights, crimes against humanity, ethnic cleansing, and genocide documented in the United States record relating to the Armenian Genocide."

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: LÜTEM, Ömer Engin. 2026. "ABD SENATOSUNDA 'SOYKIRIM' KARAR TASARISI." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2014 / 50. Nisan 06. Erişim Kasım 22, 2026. https://www.avim.org.tr/tr/Yorum/ABD-SENATOSUNDA-SOYKIRIM-KARAR-TASARISI

AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır